

ประชุมวิชาการ ทันตสาธารณสุขแห่งชาติ ครั้งที่ ๗

ฟันดี เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี Healthy Teeth for Quality of Life

๒๑-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

นวัตกรรม “๑๒๓๔ฟันดียิ้มสวย”

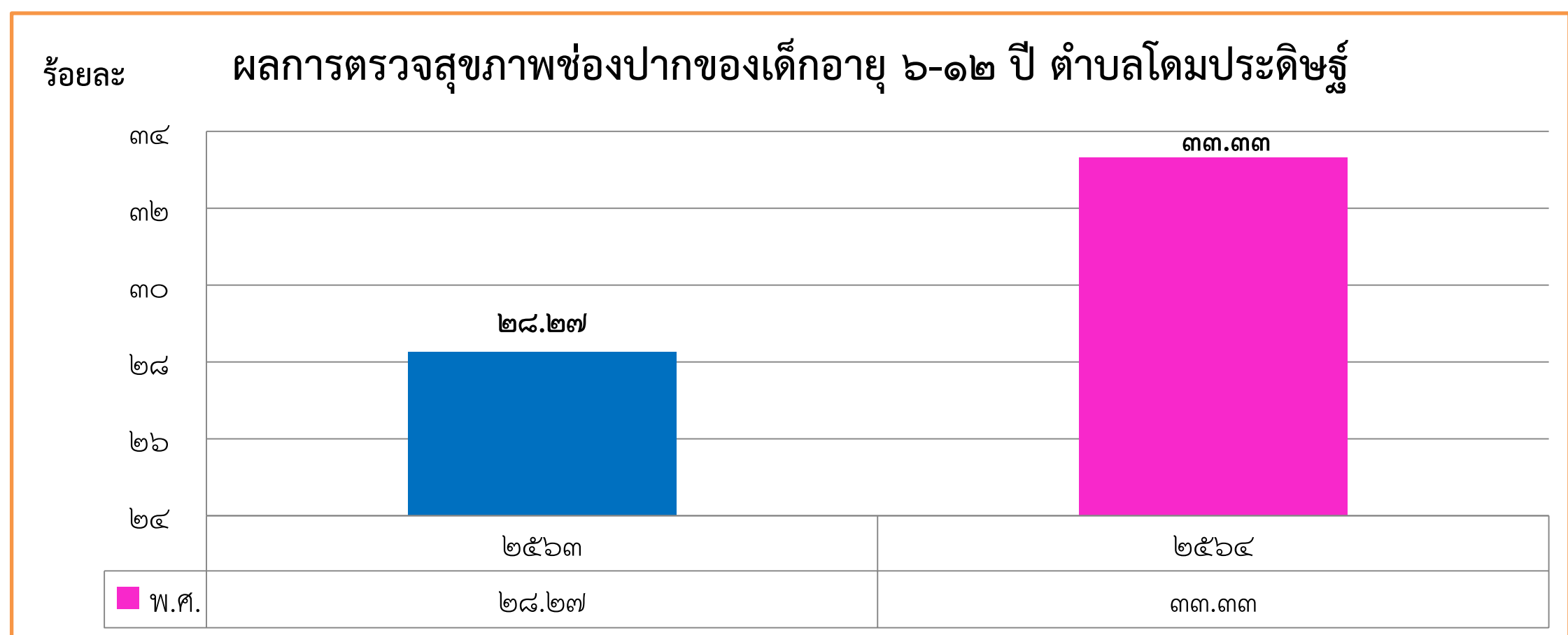
นางสาวณภาพร ห่วงสุขสกุล
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นางสาวสาคร วันทา
พนักงานช่วยเหลือคนไข้

นางสาวณภาพร ห่วงสุขสกุล นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดเชียงมุน
นางสาวสาคร วันทา พนักงานช่วยเหลือคนไข้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดเชียงมุน อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาสุขภาพช่องปากในเด็ก ถือว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ ซึ่งจะเห็นว่าเด็กไทยมีอัตราการเกิดปัญหาสุขภาพช่องปากเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลสถานการณ์ปัญหาทันตสุขภาพในประเทศไทยพบว่าเด็กไทยมีฟันผุร้อยละ ๖๐

การดูแลฟันของเด็กควรจะเริ่มดูแลตั้งแต่แรกเกิดไม่จำเป็นต้องรอให้ฟันน้ำนมเริ่มขึ้น เด็กในช่วงอายุ ๐-๑๒ ปีถือว่าเป็นช่วงวัยที่สำคัญสำหรับการดูแลสุขภาพเหงือกและช่องปาก เป็นช่วงวัยที่ผู้ปกครองจะต้องมีความเอาใจใส่ในการทำความสะอาดช่องปากของเด็กและเป็นช่วงวัยที่จะสอนให้เด็กมีการแปรงฟันและแปรงฟันอย่างถูกวิธี การฝึกให้เด็กมีการเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่มอย่างถูกต้องจะป้องกันฟันผุในอนาคตได้ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนานวัตกรรม “๑๒๓๔ฟันดียิ้มสวย” ซึ่งนวัตกรรมนี้ ได้จัดทำเป็นสื่อให้สุศึกษา โดยแบ่งเป็นช่อง ๔ ช่อง พร้อมทั้งให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

เป็นต้นแบบสื่อการเรียนรู้ เพื่อการจัดระบบการให้ความรู้ ในการปรับเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการปฏิบัติด้านทันตสุขภาพของกรณีศึกษาผู้ปกครองและเด็ก โรงเรียนบ้านหนองซอน ตำบลโคมประดิสฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการศึกษาและการพัฒนานวัตกรรม

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๔

วิธีการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์

วิเคราะห์ปัญหา

- มารดา : ทักษะความเชื่อ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง
- บุคลากรทางการแพทย์ : พยาบาล ทันตภิบาล
- กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุน : กิจกรรมให้คำแนะนำและนวัตกรรม ๑๒๓๔ฟันดียิ้มสวย

ออกแบบนวัตกรรม

๑. หาอุปกรณ์ใน รพ.สต. ที่จะเอามาประยุกต์ทำเป็นนวัตกรรมได้ ซึ่ง ได้พรหมสิทธิ์ชัย ที่เหลือใช้ใน รพ.สต. จึงนำมาดัดเป็นสื่อเสริม และแบ่งช่อง เป็น ๔ ช่อง เพื่อติดสื่อ สิ่งพิมพ์ และอุปกรณ์ ที่จะให้ความรู้
๒. ติดอุปกรณ์ต่างๆ ที่เตรียมไว้ ในตาราง ๔ ช่อง ได้แก่-ช่องที่ ๑ วิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง-ช่องที่ ๒ การใช้ยาสีฟันและฟลูออไรด์-ช่องที่ ๓ การตรวจสุขภาพช่องปากเป็นประจำ, โรงเรียนมีการจัดให้ความรู้-ช่องที่ ๔ อาหาร เครื่องดื่มที่มีโทษ ทำให้เกิดฟันผุ โดยใช้ของขนมขวดน้ำ ลูกอม ติดในตาราง พร้อมทั้งเปรียบเทียบน้ำตาลของแต่ละชนิด เพื่อให้ทราบปริมาณน้ำตาลสูง ที่อาจก่อให้เกิดฟันผุได้ง่าย

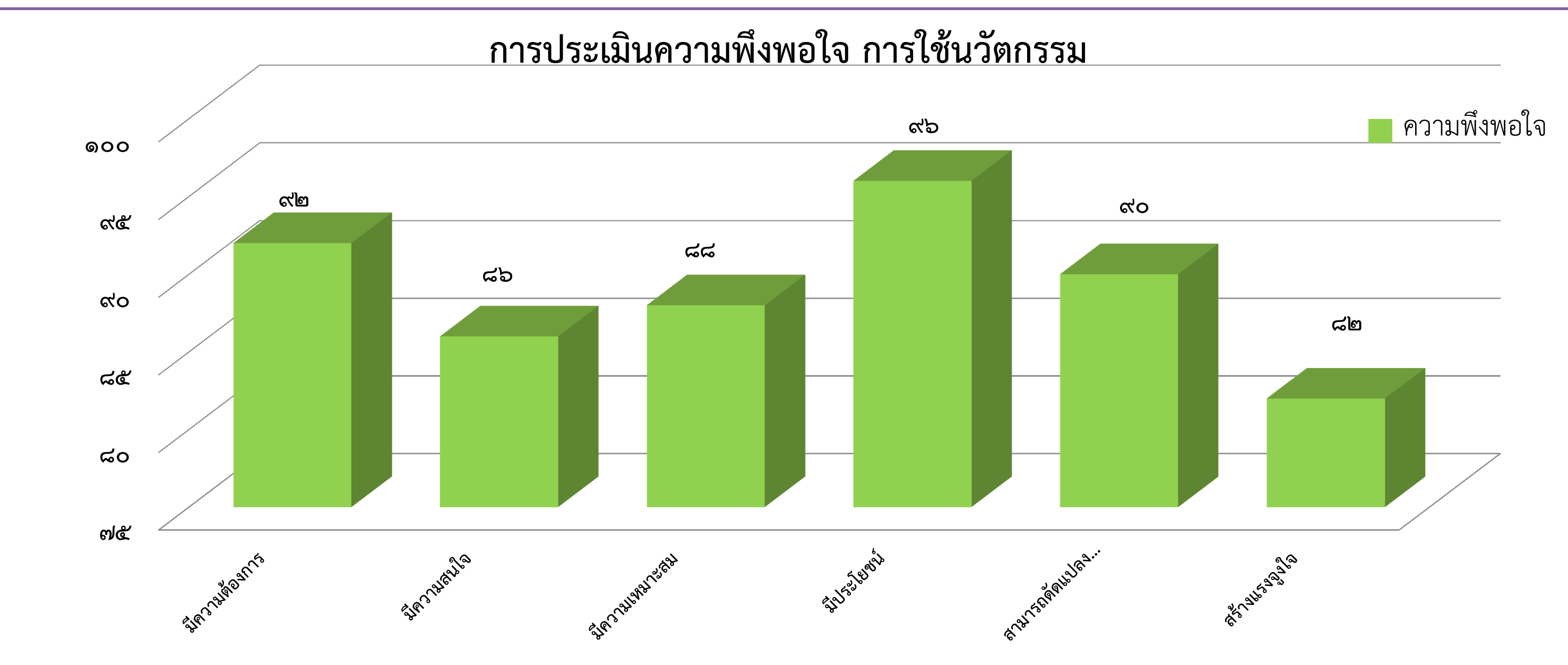
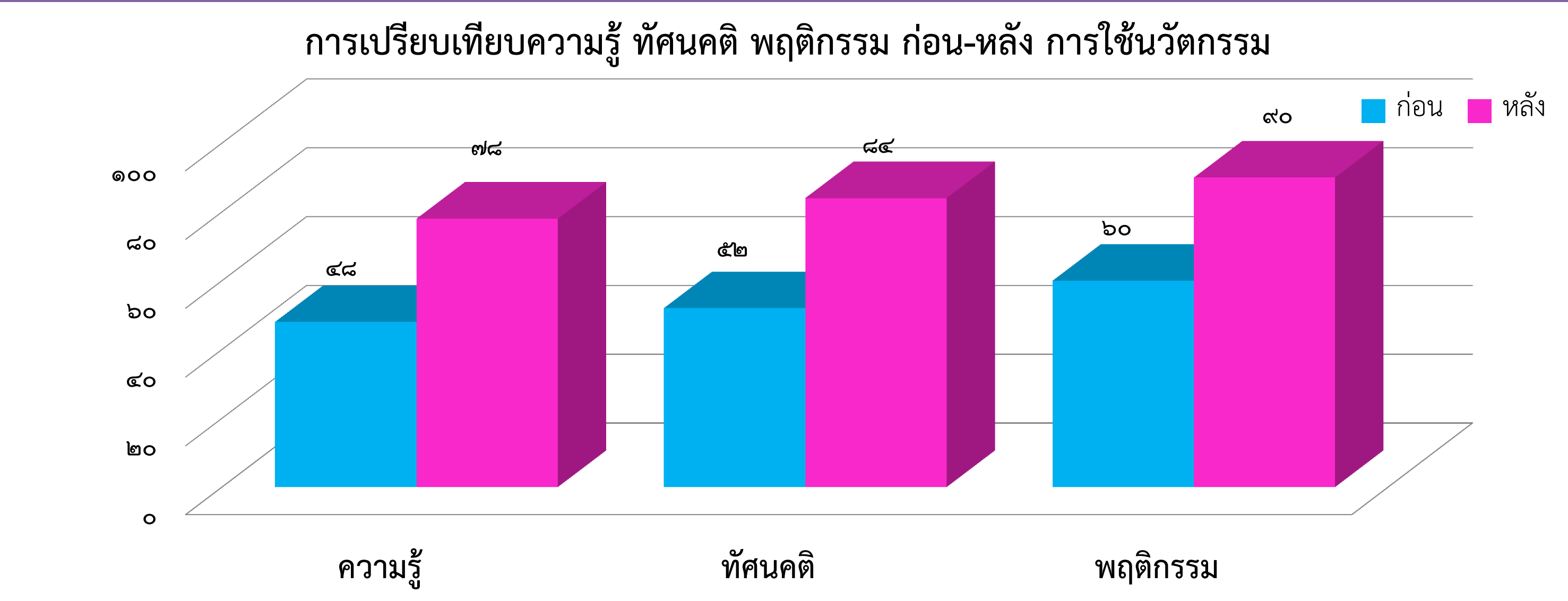
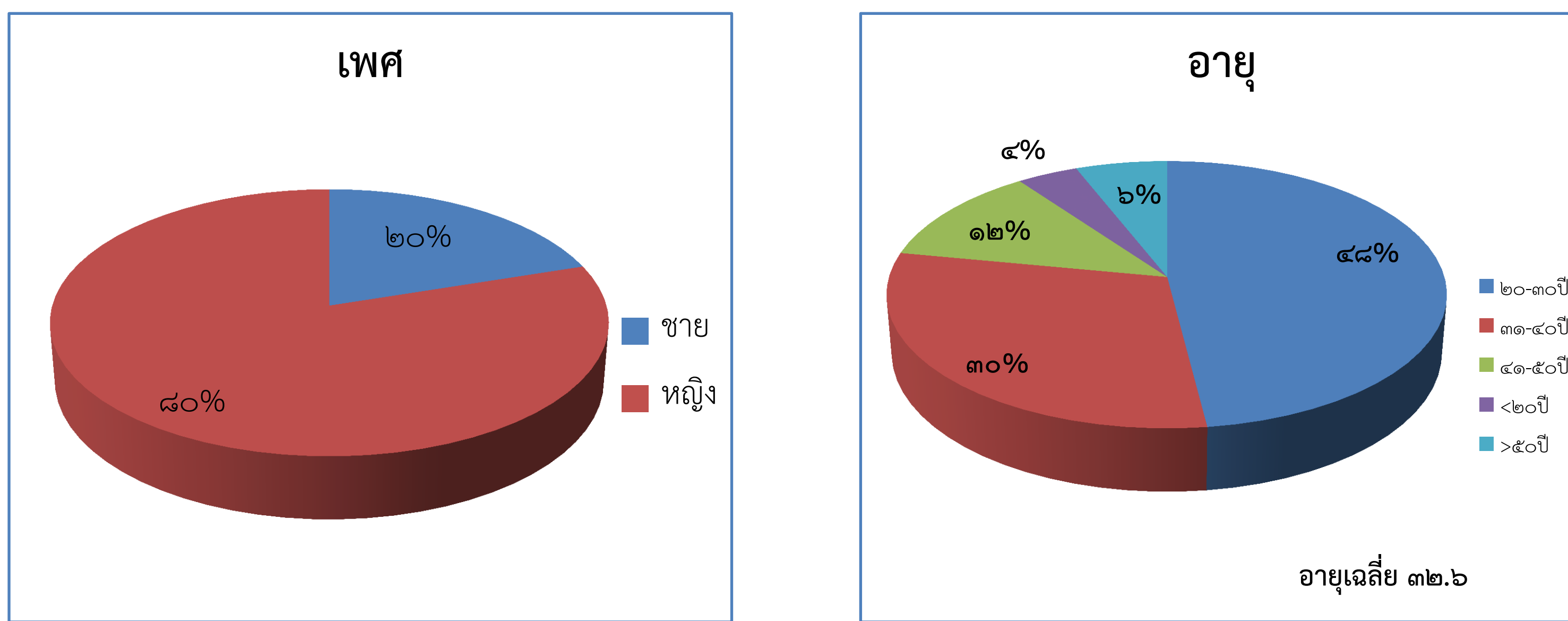
ทดสอบประสิทธิภาพ

- ทดสอบโดยการนำนวัตกรรม ไปให้ความรู้ ในกลุ่มเด็กนักเรียน ว่ามีความเข้าใจหรือไม่
- เก็บข้อมูลการทดสอบความรู้ ทักษะ การปฏิบัติตัว
- ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียน ครู และบุคลากรสาธารณสุข

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ ผู้ใช้นวัตกรรม ประเมินผลความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

ผลการศึกษา

การนำไปใช้ประโยชน์

๑. ใช้เป็นสื่อในการให้สุศึกษา ในการดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างถูกต้องซึ่งทำให้ผู้ปกครองและเด็กมีความสนใจและตั้งใจฟังมากขึ้นกว่าการไม่มีนวัตกรรมช่วยสอน
๒. สามารถตอบสนองนโยบาย Service Plan สาขาทันตสุขภาพช่องปาก ผู้ปกครองได้รับการฝึกแปรงฟันและลงมือปฏิบัติ
๓. ขยายผลนวัตกรรมนำไปใช้ในกลุ่มเด็กประถมศึกษา ศูนย์เด็กเล็ก แห่งอื่นๆในพื้นที่ให้ครบทุกแห่ง

อ้างอิง

กรมอนามัย. กลุ่มพัฒนาระบบทันตสาธารณสุข สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย.วารสารโครงการพัฒนานวัตกรรมดูแลช่องปาก
เพ็ญแข ลากยั้ง.ระบบสุขภาพช่องปากในกระแสการเปลี่ยนแปลง.นนทบุรี.สำนักทันตสาธารณสุข.๒๕๕๔
วิสุทธิ์สิริตา ต้นสถิตย์.ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อส่วนประสมการตลาดบริการของแผนกทันตกรรม
โรงพยาบาลเชียงใหม่ราม.วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.สาขาวิชาบริหารธุรกิจ.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.๒๕๕๕